Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri.
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiunilorū: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administratiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtu și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 100. Brașovŭ, Joi 4 (16) Maiu 1889.

Brașovŭ, 3/15 Maiu

Aniversarea de astădi ne reamintesce proclamarea marilor principii ale desvoltării neamului nostru românescŭ, buna înțelegere și unirea între frați, însuflețirea cea nobilă pentru binele și fericirea poporului și a țerii și sfântulŭ focŭ alŭ naționalității, de care s'a încăldită junimea nóstră.

Diua de 3 (15) Maiu este marele arĕtătorŭ în calea progresului națiunei nóstre.

Spre elŭ ne îndreptămŭ adi privirile!

Numai unŭ poporŭ, care aspiră la libertate, la drepturi și la cultură națională póte avé viéță și viitor.

Adunarea națională din 3 (15) Maiu 1848 a datŭ o viuă și puternică espresiune aspirațiunilorŭ nobile, drepte și sfinte ale poporului românŭ, puindŭ totodată temelia adevĕratei conlucrări frățescĭ pentru recâștigarea libertății, pentru binele și înaintarea nemului românescŭ pe tóte terenele.

In acea memorabilă di fii națiunei nóstre și-au datŭ mâna și s'au legatŭ sĕrbătoresce de a-și apĕra limba și naționalitatea românéscă în contra, a orĭ-ce pericule și uneltirĭ dușmane.

Acésta sfântă legătură națională este gloria generațiunei române de acum 41 de anĭ.

Ea și-a câștigatŭ unŭ titlu de vecĭnică recunoscință la generațiile următóre.

In iubirea nesfĕrșită către limba și naționalitatea nóstră, în paza neadurmită a acestui scumpŭ tesaurŭ alŭ poporului nostru, culminéză istoria luptelorŭ nóstre naționale.

Pĕtrunșĭ de însĕmnătatea acestorŭ lupte seculare și insuflețiți de marile principii liberătóre ale veacului, bărbații neuitațĭ, carĭ au condusŭ marea adunare dela 3 (15) Maiu 1848, au cunoscutŭ, că numai fiindŭ liberŭ și egalŭ îndreptățitŭ poporulŭ românŭ póte se-și asigure limba și naționalitatea, că numai astfelŭ își póte desvolta cultura sa națională, numai astfelŭ póte progressa în rĕndŭ cu celelalte neamurĭ.

Ei ne-au arătatŭ calea ce trebue sĕ-o străbatemŭ cu stăruință și cu credință, spre a ajunge odată la limanulŭ egalei îndreptățirĭ naționale.

Pare că cu câtŭ ne depărtămŭ mai multŭ de acea epocă măréță totŭ mai multe și mai marĭ greutățĭ și pedecĭ întîmpinămŭ în acéstă cale.

Așa este cu orĭ-ce ce duce la o țintă mare.

Dér omulŭ înțeleptŭ și prevĕdĕtorŭ trebue sĕ se gândéscă la tot ce póte sĕ-i ușureze unŭ asemenea drumŭ.

Românii adunațĭ pe Câmpulŭ Libertății la 3 (15) Maiu 1848 ne-au datŭ ca merinde pe acestŭ drumŭ sfatulŭ de a fi în vecĭ strînșĭ unițĭ între noi, de-a merge mână în mână și de-a stărui umĕr la umĕr, ca sĕ nu slăbimŭ, nicĭ sĕ șovăim, ci sĕ fimŭ tarĭ, când e vorba de a inlătura piedecile și greutățile ce le întempinămŭ în mersulŭ nostru.

Urmat'amŭ noi acestŭ sfatŭ în tóte și în totdéuna?

Étă ce trebue sĕ ne facă a ne gândi în acéstă di cu totă sinceritatea la faptele nóstre, étă ce ne îndémnă a cumpăni, decă aceste fapte corĕspundŭ marci ținte ce-o urmărimŭ.

E di de sĕrbătóre. Nu vomŭ învinui pe nimenĭ. Dér condușĭ de semțulŭ de pietate către aceia, carĭ au stăruitŭ și s'au jertfitŭ pentru libertatea și cultivarea nemului lorŭ, vomŭ cere dela fiă-care dintre noi sĕ-și dea sémă despre faptele și despre purtarea luĭ, vomŭ cere dela toțĭ sĕ se întrebe, décă își împlinescŭ datoria și chiămarea lorŭ națională în tóte împrejurările și décă suntŭ credincioșĭ prețiosului patrimoniu, ce ni l'au lăsat eroii dilei dela 3 (15) Maiu 1848, ca sĕ ne iubimŭ națiunea și cu puterĭ unite sĕ lucrămŭ pentru viéța, onórea, cultura și fericirea ei în tóte timpurile!

DIN AFARĂ.

Austro-Ungaria și Italia.

Cele petrecute în camera deputațilorŭ din Roma, din causa congresului catolicŭ austriacŭ, se 'nțelege că n'au pututŭ lăsa indiferențĭ pe cei din Viena. „Pester Correspondenz“ a primitŭ din Viena o corespondență, din care se vede, că guvernulŭ caută sĕ aplaneze lucrurile. In corespondență se esprimă simpatia, ce din vechime o are monarchia pentru Italia, legĕnulŭ marelui imperiu romanŭ, care a împrăștiatŭ peste totŭ pămentulŭ civilisația și lumina sa, legĕnulŭ sciinței și artei renăscute, ér acum aliata intimă a monarchiei, după ce a rupt'o cu tradițiunile amare ale vecurilorŭ pline de suferințe. Laudă pe cei carĭ conducŭ destinele Italiei, că au puterea de a resista ațițărilorŭ și seducerilorŭ convențiunei latine unității familiei romanice.

„Mii și miriade se înflăcăréză în Francia, Italia și Peninsula iberică (Spania și Portugalia) pentru „Confederațiunea tuturorŭ Romanilorŭ“ și până și în România se întinde lungulŭ lanțŭ alŭ adepțilorŭ acestei idei. Impărțirea dominațiunei lumei între Romanĭ, Slavĭ și Germanĭ: ce fermecătorŭ sună acésta în urechile unei națiunĭ, în alŭ cărei sânge din vechime arde foculŭ sórelui eternŭ; Crispi însĕ a resistatŭ tuturorŭ seducerilorŭ, elŭ nu se abate și nu se clatină de pe basa, ce a recunoscut'o ca singură potrivită pentru țéra sa, dela alianța cu imperiul germanŭ și cu monarchia austro-ungară. Peste puține dile o va dovedi acésta visita regelui Umbertŭ și a lui Crispi în Berlinŭ la împĕratulŭ și bĕtrânulŭ cancelarŭ. Austro-Ungaria va fi și ea în spiritŭ de față. Durere, că nu se póte aștepta, ca Umbertŭ sĕ vină la noi; împrejurări cunoscute nu permitŭ, ca gloriosulŭ nostru domnitorŭ sĕ'i întórcă la Roma visita făcută de elŭ în Viena. Dér e posibilŭ, că aliații se vorŭ întâlni unii cu alții în Germania. E fórte probabilŭ însĕ, că d-lŭ Crispi va folosi ocasiunea, ca sĕ visiteze pe amiculŭ sĕu Kalnoky. Nu-i vorbă, bărbații de statŭ, conducĕtori ai statelorŭ aliate, stau în continuu contactŭ în scrisŭ unulŭ cu altulŭ și nu esistă nicĭ cea mai mică diferență între ei; dér cuvĕntulŭ caldŭ și viu este cu totulŭ altŭ mijlocŭ de comunicațiune între amicĭ, decâtŭ cuvĕntulŭ fără viéță scrisŭ orĭ telegrafiatŭ“.

O altă corespondență din Berlinŭ spune, că poporulŭ germanŭ aștéptă visita regelui Italiei ca unŭ norocŭ deosebitŭ. Numai după acésta, aliații vorŭ serba adevĕrata lorŭ festivitate de bucuriă.

SCIRILE DILEI.

Regularea Porțilorŭ-de-ferŭ. Cestiunea regulării Porțilorŭ-de-ferŭ a datŭ de o nouă pedecă. Serbia cere o sumă fórte mare ca despăgubire pentru perderile ei din pescuitŭ. Mai în josŭ de Klissura, Serbia are fabricĭ de icre negre, ea se ocupă multŭ cu pescuitulŭ și trage marĭ venite din acesta. Prin sfărîmarea stâncilorŭ cu dinamită, pescii din Dunăre vorŭ fi stîrpițĭ în așa mĕsură, încâtŭ Serbia va perde câștigulŭ din pescuitŭ pentru mai mulțĭ anĭ, décă nu pentru totdéuna.

*
* *

Scutirea de dare a fondurilorŭ de ajutorare. „Pester Lloyd“ Nr. 128 află din Dobriținŭ, că conventulŭ districtului bisericescŭ de dincolo de Tisza a pertractatŭ o hârtiă a districtului bisericescŭ Szabolczulŭ de susŭ, prin care arată, că capitalurile fondurilorŭ de ajutorare pentru vĕduvele preoțilorŭ au fostŭ supuse

---

FOILETONULU „GAZ. TRANS“

Boerii și țĕranii înainte de 1848.

Duminecă 23 Aprilie, sala Liceului „Laurianŭ“ din Botoșanĭ s'a deschisŭ din nou cu conferința d-lui V. Gheorghiu, profesorŭ de istoria. „Liberalul“ din Botoșanĭ ne dă următorulŭ resumatŭ alŭ acestei conferințe:

Pentru a'șĭ justifica óre-cum preferința ce a dat'o subiectului alesŭ, conferențiarulŭ dice, că este neapĕratŭ studiulŭ claselorŭ sociale ce există într'unŭ statŭ, din punctulŭ de vedere alŭ stării lorŭ economice și a raportului socialŭ pentru orĭ-cine vrea sĕ studieze trecutulŭ unui poporŭ. Si după ce citéză evenimente istorice, ca căderea imperiului romanŭ, revoluțiunea francesă dela 1789, revoluțiunea română dela 1848 etc., carĭ tóte se esplică în mare parte prin desechilibrarea provenită în starea socială și economică a claselorŭ, pășesce apoi la desfășurarea subiectului.

Definesce mai ântâiu, ce însemnă boerŭ și țĕranŭ, după regulamentulŭ organicŭ. Ilŭ arată pe cel din urmă împilatŭ de dărĭ și redusŭ la miseriă și ignoranță. Dândŭ acéstă lămurire, conferențiarulŭ excepteză vechia nóstră boerime pămĕntenă, care deși scutită de multe obligațiunĭ către statŭ, merită recunoscința nóstră, pentru că a fostŭ stîlpulŭ țĕrii în vĕcurile 13, 14, 15 și 16. Devenindŭ marĭ proprietarĭ prin donațiunile ce le făceau Domnii țĕrii, în urma probelorŭ de vitejiă date în luptă, boerii pămĕntenĭ din acele vecurĭ, dice elŭ, punĕndu-se în fruntea țĕranilorŭ alipițĭ pe moșiile lorŭ, luptau cu bărbăție pentru a nu lăsa țéra pradă barbarilorŭ, carĭ căutau sĕ o strivéscă.

De prin vĕculŭ 16 însĕ, vechia boerime pămĕntenă începe a fi alterată prin némurĭ străine, și totŭ atuncĭ începe și decăderea nóstră politică și morală, care durézǎ și o parte din vĕculŭ 19. Conferențiarulŭ arată chipulŭ cum s'au strecuratŭ Grecii, elementulŭ celŭ care a degeneratŭ mai tare vechia boerime autochtonă. Si trece într'o scurtă revistă revoluțiunile provocate prin neînțelegerea dintre Grecii parvenițĭ și boerii pămĕntenĭ, sub domnitorii Radu Mihnea, Leonŭ Tomșa, Alesandru Iliașŭ și Dumitrașcu Vodă. In urmă spune, că deja în prima jumĕtate a vecului 16 Grecii erau așa de mulțĭ în țéră, încâtŭ cronicarulŭ *Neculcea*, unŭ boerŭ pămĕntenŭ, nu'șĭ mai putea închipui, că țéra va mai scăpa vre-o dată din mânile lorŭ.

Insistândŭ asupra insinuărei Grecilorŭ în clasa boerimei nóstre, la care se adauge mai târdiu boerimea rusită, conferențiarulŭ dă în cuvinte bine simțite tabloulŭ ce presintă acéstă boerime sub raportulŭ educațiunei și instrucțiunei, precum și sub raportulŭ moralului, arătândŭ și tristele urmări pentru țéră ale degenerării boerimei pămĕntene și ale demoralisărei celei parvenite.

*

In ceea ce privesce educațiunea, conferențiarulŭ spune, că ciocoii își făceau crescerea deprindĕndu-se cu felŭ de felŭ de vicleniĭ, intrândŭ cei mai mulțĭ ca slugĭ în casa vr'unui boierŭ pămĕntenŭ, unde la începutŭ aveau rolulŭ de simplu *ciubucciu*. Cu timpulŭ înaintau la treptele de cafegiu, sufragiu, rendașŭ, vătafŭ de curte, în care vreme își adunau oișóre, vitișóre, moșióre, când ca ómenĭ cu vĕdă și cu marafetŭ, deveniau candidațĭ de însurătóre la fetele bogate. O dată cu acésta părăsiau și postulŭ de slugă, devenindŭ *ciocoi*. Insurându-se aceștia, nu dedeau nicĭ ei copiilorŭ lorŭ o mai alesă educațiă de familiă; căutau numai se'i fățuiască, trimițĕndu'i în țĕrĭ străine.

Instrucțiunea era de asemenea fórte înapoiată și tóte acele vremĭ îndelungate n'au lăsatŭ nicĭ o scriere de valóre, ca operă a acelei boerimĭ grecisate, și nicĭ vr'unŭ institutŭ de cultură de vr'o óre-care însemnătate.

Descriindŭ starea morală a societății, conferențiarulŭ arată decădința sentimentului naționalŭ și face o paralelă isbitóre între virtuțile sublime de odinióră, întrupate în mume ca a lui Ștefanŭ Vodă celŭ mare, în dómna lui Neagoie Vodă, față de acele femei degenerate, carĭ în salónele veculuĭ 18-lea întâlneau câte 3—4 bărbațĭ de carĭ se despărțiseră, — mergĕndŭ la brațulŭ unui alŭ cincelea, zîmbindŭ sirenicŭ unui alŭ șeselea.

*

Incheindŭ descrierea clasei boerescĭ din vécurile anteriórе anului 1848, conferențiarulŭ dice, că totă decădința și robia țĕrilorŭ nóstre în acele vremĭ nu se datoresce decâtŭ slăbirei sentimentului de naționalitate, prin copleșirea boerimei pămĕntene de către boerimea parvenițilorŭ străinĭ. Și acésta cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ în acele timpurĭ numai clasa boerescă dispunea de sórtea țĕrei și ocupa tóte funcțiunile în statŭ, nefiindŭ nicĭ cercetată, nicĭ consultată vo-

la dare. Deorece tribunalulŭ administraţiunei financiare a declaratŭ în timpulŭ mai nou aceştĭ banĭ ca scutiţĭ de dare, districtulŭ Szabolczului a fostŭ îndrumatŭ pe calea legii.

* * *

Porto personalŭ. Cu privire la portulŭ personalŭ, ce se va introduce dela 1 Agustŭ a. c. pe tóte liniile căilorŭ ferate ungare, „Kolozsvar“ mai comunică, că deosebitele direcţiunĭ ale liniilorŭ ferate vorŭ fi împărţite în 14 zone şi astfelŭ vorŭ esista 14 preţurĭ de călĕtoriă. Preţulŭ de călĕtoriă pe cea mai mică zonă se proiecteză a se stabili cu 10 cr., ér călĕtoria pe cl. I pe cea mai mare zonă nu va trece peste 8 fl. Astfelŭ pentru depărtările marĭ călĕtoria cu trenulŭ va costa cu 4 din 5 părţĭ mai puţinŭ ca acum; faţă cu depărtările mijlocii însĕ (150 până la 250 kilometri) diferenţa preţului de călĕtoriă, faţă cu celŭ actualŭ, va fi fórte neînsĕmnată. Biletele libere nu vorŭ înceta nicĭ pe viitorŭ, vorŭ înceta însĕ tóte favorurile de călĕtoriă acordate până acum pentru funcţionarii de statŭ şi pentru familiile lorŭ, se vorŭ cassa totodată şi biletele de călĕtoriă pentru dusŭ şi întorsŭ.

* * *

Voluntarii la trupa de trenŭ. Ministerulŭ comunŭ de rĕsboiu a dispusŭ, ca numĕrulŭ voluntarilorŭ pe unŭ anŭ sĕ nu trécă peste 50, de regimentŭ. Voluntarĭ pe unŭ anŭ la regimentele de trenŭ nu se vorŭ primi deocamdată pe cheltuiala statului, din motive bugetare.

* * *

Cestiunĭ şcolare. In şedinţa dela 13 Maiu a comitetului administrativŭ din comitatulŭ Coşiocnei, inspectorulŭ reg. de şcóle Kozma Ferencz a raportatŭ, că elŭ la însărcinarea „Kulturegylet“-ului s'a presentatŭ pe ḑiua de 24 Aprilie în comuna Jimborulŭ mare (Magyar-Nagy-Zsimbor), unde faţă cu 120 de copii greco-catolicĭ obligaţĭ la şcólă, carĭ au fostŭ defectuosŭ instruaţĭ, a aflatŭ 17 copii de şcólă ev. ref. şi 35 israeliţĭ, carĭ n'au primitŭ nicĭ o instrucţiune. Pe séma acestora a cerutŭ marele proprietarŭ de acolo Zsombory Lajos sĕ se înfiinţeze o şcólă. De órece însĕ în timpulŭ de faţă nu este cu putinţă a se înfiinţa nicĭ şcólă de statŭ şi nicĭ comunală, comitetulŭ „Kulturegylet“-ului a hotărîtŭ sĕ ia asupra'şĭ acéstă afacere. Se vede tréba însĕ, că nicĭ „Kulturegylet“-ulŭ nu pré are banĭ, căcĭ pentru „cultivarea“ şi „patriotisarea“ Evreilorŭ din Jimboru n'a contribuitŭ nimicŭ; cu tóte acestea însĕ şcóla se va ridica pe séma lorŭ, căcĭ Evreii au promisŭ în scopulŭ acesta câte 100 fl. pe anŭ, ev. reformaţii asemenea câte 100 fl. pe anŭ. Inspectorulŭ mai raportă, că a visitatŭ vre-o 40 de şcóle, între carĭ 28 confesionale. Afară de şcóla gr. or. din Valcăulŭ ungurescŭ, în tóte celelalte şcóle învĕţămentulŭ este încă în curgere, aşa că în cea mai mare parte de astădată se va observa pe deplinŭ anulŭ şcolarŭ, de 8 lunĭ pentru şcólele confesionale si 10 lunĭ pentru cele de statŭ confesionale. Inspectorulŭ propune, ca pe calea comitetului administrativŭ sĕ se atragă atenţiunea autorităţilorŭ confesionale asupra şcólelorŭ defectuóse de sub autoritatea lorŭ. In fine inspectorulŭ propuse, ca sĕ se provóce senatele şcólelorŭ de statŭ şi comunale din acest comitatŭ, ca în vacanţele de veră sĕ înfiinţeze în şcólele lorŭ asilurĭ de copii. Propunerea s'a primitŭ. Decă în comunele românescĭ asilurile nu vorŭ fi românescĭ, părinţii sĕ'şĭ ferescă copiii de ele, căcĭ în asilurĭ ungurescĭ li-se înstreinéză copiii de limba si de legea lorŭ românéscă.

* * *

Calea ferată Deşiu-Zelau. Ni-se scrie din Deşiu: Pe întinderea liniei căii ferate ce se va construi dela Deşŭ la Zelau s'au începutŭ ridicăturile de pămentŭ încă în 6 l. c. din linia Deşŭ-Bistriţa. — Lucră mai mulţĭ Italienĭ, carĭ aşteptară aci de vre-o 3—4 ḑile începerea lucrului.

* * *

Plecarea trenurilorŭ pe linia ferată de pe valea Someşului dela 1 Iunie a. c. va urma astfeliu: Din Cluşiu va pleca trenulŭ diminéţa la orele 7.10 şi séra la 6.7; sosesce la Deşiu diminéţa la 9.33 şi séra la 9.2; la Bistriţă sosesce: după amédĭ la órele 1.52 şi nóptea la 12.40. Din Bistriţa va pleca trenulŭ la 11 ore 48 minute p. m. şi la 1 oră 20 minut. nóptea; din Deşiu va pleca la 10 óre 20 min. a. m. şi la 9 óre 27 minute séra.

* * *

Nix dajcs. Kossuthistulŭ „Ellenzek“ spune, că în Baia vr'o 12 industriaşĭ tinerĭ s'au obligatŭ sĕ plătéscă, când suntŭ la masă, pedépsă de unŭ creiţarŭ pentru fiecare cuvêntŭ germanŭ pronunţatŭ în cursulŭ conversaţiunei.

* * *

Grevă parţială a isbucnitŭ la 9 Maiu în Pesta. Anume 96 de lucrătorĭ magazinerĭ dela gara de mărfurĭ a statului au încetatŭ lucrulŭ, nemulţămiţĭ fiindŭ cu plata.

* * *

Focurĭ. In Ungra au suferitŭ 14 economĭ, din causa focului, o pagubă de 2401 fl., dintre carĭ numai 1050 fl. erau asiguraţĭ. In Găinarŭ séu Ticuşu-săsescŭ 6 economĭ au suferitŭ o pagubă de 921 fl., în Stâna 3 economĭ o pagubă de 770 fl.; aceştia au fostŭ asiguraţĭ. In Sebeşŭ i-au arsŭ unei vĕduve şopronulŭ cu 8 carĕ de fénŭ, coteţulŭ de porcĭ şi stoborulŭ; din paguba de 396 fl. au fostŭ asiguraţĭ 300 fl. In Săcădate a arsŭ şura lui Toma Ciocanŭ Ilie; din paguba de 214 fl. au fostŭ asiguraţĭ 200 fl. In Iacasdorf (Jakabsdorf), din comitatulŭ Tĕrnavei marĭ, au arsŭ 7 şurĭ, carĭ se aflau departe pe câmpŭ; din paguba de 306 fl. a fostŭ o mare parte asiguratĭ. Cu ocasiunea focului celui marĭ din Sibertŭ, întêmplatŭ la 26 Aprilie şi despre care amŭ amintitŭ, au suferitŭ 60 de proprietarĭ o pagubă de 12,397 fl., dintre carĭ numai 5864 fl. au fostŭ asiguraţĭ. Móra oraşului Braşovŭ, aflătóre pe teritoriulŭ comunei Crisbavŭ, a arsŭ; paguba e de 532 fl. Din pădurea cea tînĕră, care se mărginesce cu hotarulŭ Paloşului, au arsŭ 80—100 jugere; în Panticeu au arsŭ unui economŭ hambarulŭ cu 30 de merţe de grâu, unŭ ocolŭ, o stupină cu stupĭ cu totŭ, casa, fênŭ şi altŭ nutreţŭ.

* * *

Dislocare de trupe. La tómnă batalionulŭ 28 de vênătorĭ din Făgăraşŭ va fi transferatŭ la Bjelina şi în locu'i se duce la Făgăraşŭ unŭ batalionŭ din reg. 2 de inf. din Braşovŭ, ér alŭ 3-lea batalionŭ din acestŭ regimentŭ va veni din Zvornik la Braşovŭ.

* * *

Secetă. Ni-se scrie, că în părţile Têrgu-Mureşului se simte mare lipsă de plóiă, deórece pămentulŭ e uscatŭ; aratulu merge greu şi holdele suntŭ slabe.

* * *

Funcţionarŭ dispărutŭ. Din Cluşiu se vestesce, că unŭ înaltŭ funcţionarŭ privatŭ de acolo a dispărutŭ de câteva ḑile fără urmă. Poliţia îlŭ caută.

* * *

Sinodŭ. Sinodulŭ bisericei autocefale române din România a fostŭ convocatŭ în sesiunea de primăveră pe diua de 1 Maiu 1889, conformŭ art. 13 din legea pentru alegerea metropoliţilorŭ şi episcopilorŭ eparchioţĭ, cum şi alŭ constituirei sfântului sinodŭ alŭ sf. bisericĭ autocefale ortodoxe române.

* * *

Sinucidere. Se scrie din Têrgu-Mureşului, că locotenentulŭ Leopold Lang din regimentulu de infanteriă Nr. 63 s'a sinucisŭ în 8 luna c. Elŭ era fiiu de advocatŭ.

* * *

O olă cu talerĭ vechĭ de argintŭ a fostŭ găsită în Also-Fegyvernek, în Ţera ungurescă, de unŭ ţĕranŭ pe când ara. Oala, de lutŭ, conţinea 300 bucăţĭ de monede marĭ germane de argintŭ din suta a 16-a. Autoritatea a fostŭ încunosciinţată despre acéstă găsire.

* * *

Membru alŭ Academiei române. D-lŭ Dr. Dumitru Onciulŭ, profesoru la pedagogiulŭ c. r. din Cernăuţĭ, fu alesŭ membru corespondentŭ alŭ „Academiei române“ din Bucurescĭ.

* * *

Preotulŭ armeano-catolicŭ Avedicŭ Goilav, directorulŭ cancelariei călugĕrilorŭ mechitarişti din Viena, fu arestatŭ fiind acusatŭ, că a defraudatŭ 22.000 fl. din averea mânăstirei. A. Guilav este născutŭ în Botuşanĭ, a studiatŭ o parte a gimnasiului în Cernăuţĭ şi are 38 de anĭ.

* * *

O spovedenie rară în felulŭ ei. Metropolitulŭ rom. cat. din Liov, care a fost inainte de doi anĭ şi în Bucovina, Morawski, a datŭ în dilele trecute locuţiitorului Galiţiei, contelui Badeni, suma de 2675 fl. pe carĭ i-a datŭ mitropolitului la mărturisire unŭ individŭ, spunêndu-i, că cu acéstă sumă a înşelatŭ erarulŭ.

Din dieta ungurescă.

In şedinţa dela 7 Maiu se continuă desbaterea generală asupra bugetului.

Iosifŭ Molnar condamnă cheltuelile cele marĭ pentru armată. Urmările amare economice suntŭ neevitabile. Contribuabilulŭ e fórte apăsatŭ. Nu mai suntemŭ departe de starea de totală sleire. Conversiunea datoriilorŭ statului, la care 'şĭ ia acum refugiu guvernulŭ, e precursorulŭ unorŭ calamităţĭ financiare şi mai marĭ. Interesele (129,3 milióne) ce se plătescŭ în străinătate pentru datoriile statului înghitŭ peste o treime din veniturĭ. Sarcina dărilorŭ e grea. Dărĭ directe s'au preliminatŭ 99 milióne pe 1889 (68 în 1874), dărĭ directe s'au preliminatŭ 39 milióne (12 în 1874). Asta nu e stare sănĕtósă. Respinge bugetulŭ.

Iuliu *Sckvarcz* ia în apĕrare guvernulŭ şi provócă mare larmă în stânga şi în stânga estremă. Ḑice că Tisza are merite pentru patriă. Cine négă totŭ ce a creatŭ regimulŭ lui Tisza, acela négă progresulŭ Ungariei, ce se observă dela 1875.

Contele Gabr. *Karolyi*: Da, ţera a devenitŭ sub elŭ négră. (La ordine! în drepta).

Preşedintele îlŭ chémă la ordine, în stânga estremă larmă.

Iuliu *Schvarcz* face imputare lui Apponyi, că a adusŭ diferite acusărĭ contra lui Tisza, cu deosebire a condamnatŭ atitudinea acestuia în cestiunea administraţiunei de statŭ. Vorbesce despre fasele prin care a trecutŭ cestiunea administraţiei de statŭ în Ungaria. Cătră finele anului 1860 era aşa de urgisitŭ în Ungaria sistemulŭ funcţionarilorŭ numiţĭ (Strigarĭ în stânga estremă: Şi adĭ!) încâtŭ s'a produsŭ mare resensŭ, când ministrulŭ de justiţiă de atuncĭ a venitŭ cu unŭ proiectŭ de lege pentru numirea judecătorilorŭ. Omenii se 'ntrebau cu groză, că óre nu cumva în vorŭ fi numiţĭ şi funcţionarii administrativĭ? Ministrulŭ a trebuitŭ sĕ declare, că guvernulŭ nu se gândesce la acésta. In 1870 br. Sennyey ridică stégulŭ administraţiunei de statŭ. (Akos Beöty: Şi a numitŭ stările nostre-asiatice). Aderenţii ei au crescutŭ. Dér lipsiau condiţiunile unei astfelŭ de administraţiunĭ: funcţionarĭ calificaţĭ şi banĭ, căcĭ administraţia de statŭ va costa mai mulţĭ banĭ decâtŭ sistemulŭ de adĭ. Ântâiu trebuiau sanate finanţele ţĕrii. Vorbitorulŭ ḑice, că guvernulŭ lui Tisza a creatŭ legile pentru regularea comitatelorŭ şi a comitetelorŭ administrative şi trebuia sĕ se aştepte efectele acestorŭ legĭ. A întrodusŭ judecătoria administrativă, a datŭ legii penale unŭ paragrafŭ pentru urmărirea abusului de oficiu, unŭ elementŭ, care în dreptulŭ ungurescŭ de statŭ nu era cunoscutŭ. Vorbitorulŭ nu e aderentŭ alŭ instituţiunii fişpanilorŭ în puterea lorŭ de adĭ, nicĭ alŭ abusurilorŭ electorale. Dér totŭ mai bunĭ suntŭ fişpanii adĭ. (Strigărĭ în stânga: Mai bunĭ erau înainte)!

Nicolau *Kun* polemiséză cu ministrulŭ de honveḑĭ. E cu neputinţă ca Deak sĕ fi contestatŭ dreptulŭ Ungariei de a'şĭ înfiinţa armată de sine-stătătóre. Vorbitorulŭ nu'şĭ póte esplica, pentru ce guvernulŭ a tăcutŭ la învinuirile aduse de Csatar cu privire la moşiile năsĕudene şi la detraudarea de 30 milióne sĕvêrşită la calea ferată de ostŭ.

Cu acestea se încheiă desbaterea generală, luândŭ celŭ din urmă cuvêntulŭ raportorulŭ Alex. *Hegedüs* şi ministrulŭ de finanţe Wekerle. Din vorbirea lui Hegedüs citămŭ o anecdotă, ce a spus'o raportorulŭ vrêndŭ a lovi în aceia, carĭ dicŭ că Tisza are sĕ cadă, că acesta e celŭ din urmă bugetŭ ce lŭ presintă elŭ. Unŭ medicŭ s'a necăjitŭ focŭ, fiindŭ că la nascerea unui copilŭ n'a fostŭ chematŭ sĕ dea ajutorŭ, şi de aceea când a vĕdutŭ pe copilulŭ, a strigatŭ: „N'are sĕ trăiască, va muri.“ Dér copilulŭ n'a muritŭ. După unŭ anŭ vĕdŭ mediculŭ érăşĭ pe copilŭ şi ḑise: „N'are sĕ trăiéscă, va muri.“ Copilulŭ deveni feciorŭ, dér mediculŭ dise: „N'are sĕ trăiéscă, va muri.“ Feciorulŭ se însură, avu copii şi nepoţĭ, dér mediculŭ încă totŭ ḑicea: „N'are sĕ trăiéscă, va muri.“

Cu de-asemenea lucrurĭ a găsitŭ ra

---

inţa claselorŭ de josŭ. Aicĭ conferenţiarulŭ examinéză mai multe documente istorice, carĭ confirmă ḑisele sale.

*

Trecêndŭ la ţĕranĭ, conferenţiarulŭ crede, că numai intimitatea şi unirea ce era între vechii noştri boerĭ pămentenĭ şi ţĕranii stabiliţĭ pe moşiile lorŭ a pututŭ sĕ producă fecunditatea victoriilorŭ repurtate de unŭ Ştefanŭ celŭ mare, de Mircea celŭ bĕtrânŭ, şi chiar de Mihaiu Vitézulŭ, în prima parte a domniei lui. In urmă, prin venirea şi stabilirea străinilorŭ în ţéră, turburându-se şi înăsprindu-se relaţiunile dintre cele două clase, a începutŭ a decade şi eroismulŭ vremilorŭ trecute.

Arată miseria în care căduse ţĕranulŭ copleşitŭ de dărĭ şi cum în vecurile 17, 18 şi începutulŭ celui alŭ 19-lea birulŭ, amarulŭ birŭ, crescuse dela 4 la 12 sferturĭ. Şi caracteriséză acéstă stare prin cuvintele episcopului de Chartres cătră Ludovicŭ alŭ XV-lea, relative la ţĕranii francesĭ: „pascŭ érbă ca oile şi în urmă se umflă şi plesnescŭ ca muscele.“ Ḑice însĕ, că sórtea ţĕranului românŭ era şi mai rea, căcĭ, pe când în Francia banii strînşĭ de seniorĭ se întorceau ér la producĕtorĭ, la noi banii storşĭ dela poporŭ se duceu la Ţarigradŭ în plata şalurilorŭ, giubelelorŭ şi haragiului.

*

Mai departe, conferenţiarulŭ descrie starea ţĕranilorŭ în véculŭ 18, sub C. Mavrocordatŭ, Ghica etc., insistă asupra stărei lorŭ sub Caragea şi găsesce o grea povară pentru dênşii, obláduirea impusă prin regulamentulŭ organicŭ; arată că din cele 200 ḑile, carĭ alcătuescŭ apróape întregulŭ anŭ agricolŭ, mai tóte se întrebuinţau la slujba boerescă, ca clacă, ḑile de boerescŭ, ḑile de căratŭ, etc., aşa că ţinêndŭ sémă de sĕrbătorĭ şi timpulŭ rĕu, ţĕranulŭ nu'şĭ putea cultiva ogorulŭ sĕu, rĕmânea peritorŭ de fóme.

Conferenţiarulŭ, conchiḑêndŭ că progresulŭ timpului şi ideile nouĕ au trebuitŭ sĕ schimbe aceste raporturĭ nenaturale dintre boerĭ şi ţĕranĭ, sfîrşesce cu cuvintele marelui cetăţenŭ C. A. Rosetti: „după cum e cu neputinţă a opri pămêntulŭ de a se roti, natura de a produce şi omulŭ de a îmbĕtrâni şi muri, totŭ aşa a fostŭ cu neputinţă de a înăduşi ideile de libertate, egalitate şi fraternitate, pe carĭ ni le-a hărăzitŭ apusulŭ, avêndŭ ca urmare revoluţiunea dela 1848.“

portorulŭ cu cale sĕ apere pe d-lŭ Tisza, dândŭ adecă a se înțelege, că Tisza n'are sĕ mai cadă, ci va guverna câțĭ anĭ a trăitŭ Metusalemŭ!

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Sedința a IV-a, 19 Aprilie.

Presidiulŭ presentéză următórele petițiunĭ: a lui Vasiliu Șeulianŭ, învĕțător în Leșnicŭ, pentru unŭ ajutorŭ de 40 fl. din fondulŭ învĕțătorilorŭ sĕracĭ; a lui Ioanŭ Stanciu, învĕțătorŭ în Bruiu, pentru acordarea unui ajutorŭ din fondulŭ învĕțătorilorŭ sĕracĭ; a locuitorilorŭ din Căienelulŭ de josŭ, protopresbiteratulŭ Geogiului I, pentru afiliarea lorŭ la comuna bisericéscă Bojanulŭ, aparținătóre protopresbiteratului Devei. Se predau comisiunei petiționare.

La ordinea dilei se pune apoi raportulŭ comisiunei scolare, care prin raportorulŭ sĕu Dr. Petru Spanŭ referéză asupra raportului consistorului archidiecesanŭ, ca senatŭ scolarŭ, care în generalŭ se ia spre sciință și se aclude la protocolŭ.

Trecêndu-se la desbaterea specială, partea generală se ia spre sciință. De asemenea se iau spre sciință din partea specială a raportului punctulŭ I, în care se trateză despre scólele medii; la o discuțiune mai lungă dă ansă punctulŭ II, referitoriu la secțiunea pedagogică din seminariulŭ archidiecesanŭ, în ce privesce scăderea numĕrului elevilorŭ din secțiunea pedagogică, în care privință comisiunea face următórea propunere: Consistorulŭ se însărcinéză a ține în evidență acesta afacere și încâtŭ causa ar proveni din urcarea taxei seminariale, a îngriji, cum s'ar pute crea unŭ numĕrŭ óre care de stipendii, eventualŭ cum s'ar pute da câte-va ajutóre din economiile ce s'ar face prin alimentarea elevilorŭ seminarialĭ în regia proprie a archidiecesei.

Dep. P. Cosma află, că rĕulŭ principalŭ alŭ reducerei numĕrului elevilorŭ în secțiunea pedagogică e a se căuta în îndotațiunea cea slabă a învĕțătorilorŭ, ar trebui lucratŭ decĭ, ca sĕ se afle remedii pentru îmbunĕtățirea salarielorŭ și vorbitorulŭ asigură, că îndată ce se vorŭ îmbunĕtăți salariele învĕțătorescĭ, va cresce numĕrulŭ elevilorŭ. Consistoriulŭ a înlesnitŭ în modŭ însemnatŭ starea ascultătorilorŭ de pedagogiă, prin crearea a lorŭ 29 stipendii. Este sciut de altă parte, că multĭ, ba póte cei mai mulțĭ vinŭ la cursulŭ pedagogicŭ numai sĕ se cualifice de a fi primițĭ la cursulŭ clericalŭ extraordinariu, pentru aceea află, că ajunge decă se resusciteză cu acéstă ocasiune conclusulŭ sinodului archidiecesanŭ din anulŭ trecutŭ, Nr. prot. 73, și pentru aceea face următórea propunere: Consistorulŭ se indrumă a satisface până la sesiunea proximă sinodală conclusului Nr. 73 din an. 1888.

Punêndu-se la votŭ propunerile făcute, sinodulŭ primesce propunerea dep. P. Cosma. (Va urma.)

Sinodulŭ eparchialŭ aradanŭ.

In ședința a doua a sinodului eparchialŭ aradanŭ s'au mai pertractatŭ următórele obiecte:

La propunerea comisiunei bisericescĭ sinodulŭ ia la cunoscință: că la institutulŭ teologicŭ au fostŭ aplicațĭ în decursulŭ anului 1887/8 unŭ directoru substitutŭ, unŭ profesorŭ ordinarŭ, doi profesorĭ interimalĭ și unŭ profesorŭ de cantŭ, și că în cursurile teologice au frecuentatŭ prelegerile 63 de elevĭ; și totŭ de-odată dispune, ca consistoriulŭ aradanŭ sĕ deplinéscă în modŭ definitivŭ catedrele dela institutulŭ teologicŭ, carĭ suntŭ ocupate numai în modŭ interimalŭ.

In decursulŭ anului au depusŭ esamenulŭ de cualificațiune 19 clericĭ absoluțĭ, dintre carĭ 6 s'au dechiaratŭ de cualificațĭ pentru parochii de clasa primă, 5 pentru parochii de clasa a doua și 8 pentru parochii de clasa a treia.

Senatulŭ bisericescŭ a ținutŭ în decursulu anului 1888, 26 ședințe, în carĭ a pertractatŭ și resolvitŭ obiecte avisate prin statutulŭ organicŭ la competința sa. Numĕrulŭ pieselorŭ incurse la senatulŭ bisericescŭ în decursulŭ anului 1888 au fostŭ 1237, din carĭ s'au pertractatŭ și resolvitŭ 1190, er 47 au rĕmasŭ restante. Cause divorțiale au incursŭ în decursulŭ anului 1888, 34, carĭ s'au resolvitŭ, și anume: în 27 s'a aprobatŭ divorțiulŭ enunciatŭ prin scaunele protopresbiterale, în 4 s'a disolvatŭ sentința și s'a ordonatŭ intregire, în 1 s'au îndrumatŭ părțile la convețuire, în 2 s'au disolvatŭ sentințele enunciate de scaunele protopresviterale din lipsa de competință.

In decursulŭ anului 1888 au incursŭ 13 cause disciplinare, dintre carĭ s'au resolvitŭ în meritŭ 10, er 3 se află înca sub pertractare.

Pentru stêrpirea concubinatelorŭ senatulŭ bisericescŭ a emanatŭ circulariulŭ de sub N-rulŭ 2172 ex 1888, prin carele s'au avisatŭ organele subalterne bisericescĭ a stărui cu tótă puterea la stêrpirea acestui rĕu, cu adausulŭ, ca în casurĭ de lipsă sĕ se recerce și ajutorulŭ organelorŭ administrative politice; și după raportele protopresviterilorŭ numĕrulŭ concubinatelorŭ a începutŭ în unele părțĭ ale eparchiei a scăde, ceea ce se constată de altcum și prin faptulŭ, că numĕrulŭ cununielorŭ în anulŭ 1888 a crescutŭ față de anulŭ anteriorŭ cu 337, care crescere provine mai cu sémă din cununiile părechilorŭ, carĭ trăiau mai nainte în nelegiuirĭ.

De asemenea s'a dispusŭ din partea consistoriului în conformitate cu conclusulŭ sinodalŭ de sub N-rulŭ prot. 52 din anulŭ trecutŭ, a se înființa în fie-care tractŭ protopresviteralŭ câte unŭ fondŭ menitŭ a veni cu timpulŭ în ajutorŭ la acoperirea trebuințelorŭ protopresviteratului și din raportele intrate în acéstă causă se constată, că din partea protopresviteratelorŭ s'a luatŭ deja inițiativa pentru înființarea astorfelŭ de fondurĭ. Organele bisericescĭ din protopresviterate au funcționatŭ regulatŭ, și au resolvitŭ agendele avisate de statutulŭ organicŭ la competința lorŭ.

Sinodulŭ la propunerea comisiunei ia aceste date la cunoscință.

(Va urma).

Sinodulŭ eparchialŭ din Caransebeșŭ.

Convocatŭ pe Dumineca Tomii, 16 Aprilie 1889.

Ședința I-a, 16/28 Aprilie 1889.

După celebrarea sf. Liturgii, chemarea duchului sântŭ și ținerea parastasului pentru în Domnulŭ ferictții Archiepiscopulŭ și Metropolitulŭ Andreiu, Archiereulŭ Ioanŭ Popasu, apoi pentru neuitatulŭ mecenate Emanuilŭ Gozsdu și fericiții Dimitrie Hațeganŭ, Dimitrie Peța, Dimitrie Miculescu și Ana Alexandroviciu prin Prea Cuvioșia Sa părintele protosinghelŭ Filaretŭ Musta, acesta ocupândŭ loculŭ presidialŭ, salută printr'o cuvêntare pe deputații sinodalĭ, rugându-i a-lŭ sprijini întru împlinirea chemării sale și a conlucra la buna și repedea resolvire a agendelorŭ sinodului actualŭ.

Inaltulŭ presidiu presentă apoi sinodului diferitele esibite intrate, între altele:

Petițiunea profesorilorŭ dela institutulŭ teologicŭ-pedagogicŭ în causa fondului de pensiune. — Se transpune comisiunei financiare.

Raportulŭ consistoriului diecesanŭ în causa unui fondŭ de pensiune pentru funcționarii consistorialĭ. — Se transpune comisiunei financiare.

Raportulŭ consistoriului diecesanŭ despre cumpărarea unei case în Caransebeșŭ. — Se transpune comisiunei financiare.

Raportulŭ consistoriului diecesanŭ în causa stergerii unorŭ interese la datoria lui Iosifŭ Panaiotŭ.

Comuna Găttaia cere reducerea convențiunei episcopescĭ și cedarea sesiunei parochiei reduse. — Se transpune comisiunei bisericescĭ.

Preotulŭ din Tictaniulŭ-micŭ Manase Popescu cere unŭ ajutorŭ de banĭ. — Se transpune comisiunei petiționare.

Mai mulțĭ locuitorĭ din Satulŭ nou se plângŭ contra preotului de acolo Trifonŭ Militariu. — Se transpune comisiunei bisericescĭ.

Mai mulțĭ locuitorĭ din Iabuca cerŭ repunerea învĕțătorului Miclia. — Se transpune comisiunei școlare.

Preotulŭ din Plavișevița Nicolae Găina cere unŭ ajutorŭ de banĭ. — Se transpune comisiunei petiționare.

Nicolae Popoviciu, fostŭ preotŭ în Boldurŭ, cere nimicirea alegerei de preotŭ d'acolo. — Se transpune comisiunei bisericescĭ.

Petiția Românilorŭ gr. or. din Ciacova în causa despărțirei lorŭ de Sêrbĭ. — Se transpune comisiunei speciale..

Literatură.

Lumină pentru toțĭ, revistă pedagogică, apare în Bucurescĭ de două orĭ pe lună. Directorŭ *Eniu Băltcanu*, calea Moșilorŭ Nr. 138. Abonamentulŭ pe anŭ 12 lei. CuprinsulŭN-rului 21 și 22, anulŭ IV, 1—30 Aprilie 1889: Facere de abonamentŭ, Redacția. Sentințe pedagogice pronunțate de diferițĭ ómenĭ marĭ, adunate de Christe St. Reverenu. Din metodica sciințelorŭ matematice în școla primară, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ de pedagogiă la școla normală superióră de Institutorĭ în Bucurescĭ. Ḑece poruncĭ pantru mame (Gazeta Poporului). Literatură populară, (din mica-mĭ colecțiune) Crist. St. Reverenu. Didactica Magna, de Amos Comenius, tradusă în românesce de Petru Gârboviceanu, dr. în filosofiă și pedagogiă, profesorŭ de filosofiă la Seminarulŭ centralŭ și de limba română la școla Normală a societății din Bucurescĭ. Cântece populare, culese de Gh. Gheorghiu, învĕțătorŭ în comuna Călinescĭ-Botoșanĭ. Lucrulŭ manualŭ în școlele primare, conferință ținută la Ateneulŭ din Bucurescĭ, în séra dilei de 4 Martie 1889, de d-lŭ Serafimŭ Ionescu revisorŭ școlarŭ. Schițe din istoria pedagogiei, continuate de St. Roșciorŭ. Organisația clerului, Eniu Băltenu. Educațiunea de sine însu'șĭ (Convorbirĭ literare), M. Strajanu. Bugetulŭ școlelorŭ rurale, E. B. Pedagogia sĕu teoria educațiunei, a metodelorŭ și a disciplinei, de E. B. Sciința la îndemâna tuturorŭ sĕu viéța omului și a animalelorŭ, Edem. Congresulŭ didacticŭ. Două cărțĭ bune. „Gutinulŭ“ și Românii din Maramureșŭ. Rotațiunea institutorilorŭ urbanĭ, Eniu Băltenŭ. Statistica școlelorŭ poporale din Transilvania, Banatulŭ românescŭ și din Țera ungurescă în anulŭ școlarŭ 1886—87, publicată de ministerulŭ ungurescŭ. Diverse.

Dare de semă și mulțămită publică.

Subscrișii în numele comitetului aranjatorŭ venimŭ a ne da semă despre resultatulŭ materialŭ a petrecerei de veră împreunată cu representațiune de diletanțĭ, arangiată de inteligința română din Clușiu la 5 Maiu 1889 st. n. în favorulŭ proiectatei reuniunĭ a femeilorŭ române din Clușiu și jurŭ; anume:

Suma totală a intratelorŭ a fostŭ	203 fl. 50 cr.
Suma totală a speselorŭ a fostŭ	114 fl. 95 cr.
venitŭ curatŭ	88 fl. 55 cr.

Sera la cassă au suprasolvitŭ următorii st. Domnĭ: loc. ces. reg. Simionŭ Drăganŭ 50 cr.; Simionŭ Stoica med. cerc. 1 fl. 50 cr.; căp. ces. reg. Ceușanŭ 50 cr.; loc. reg. ung. Cojocarŭ 50 cr.; subl. ces. reg. Kneisel 50 cr.; Cineva 50 cr.; S. Popŭ 50 cr.; Ioanŭ Bozacŭ preotŭ gr. cat. 2 fl.; Ieronimŭ Bozacŭ 1 fl.; Dr. G. Silași 50 cr.; Dr. Stefanŭ Popŭ 1 fl., Niculae F. Negruțiu 28 fl. 50 cr.; P. Robotinŭ 50 cr.; Lud. Csato adv. 1 fl.; d. Mihailoviciu inginerŭ 50 cr.

Prin poștă amŭ primitŭ dela următorii st. Domnĭ: Ludovicŭ Simonŭ prop. mare 10 fl.; Teofilŭ Hosszu inspect. școl. 2 fl.; Ioanŭ Papiu preotŭ gr. cat. 1 fl. 50 cr.; Const. Iuga preotŭ gr. cat. 1 fl. 50 cr.: Vasile Podobă preotu gr. cat. 1 fl. 50 cr. și D-na Elena Haliță 1 fl. Mulțămindŭ tuturorŭ celorŭ ce ne-au sprijinitŭ în orĭ-ce chipŭ la acéstă întreprindere, aducemŭ la cunoscința publică, că suma de 88 fl. 55 cr. v. a. ca venitŭ curatŭ s'a depusŭ spre fructificare.

Clușiu, la 12 Maiu 1889 st. n.

Casiu Maniu. controlorŭ. — Alexandru Haliță. cassaru.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulu biuroului de coresp. din Pest)

Berlin, 15 Maiu. Audiența lucrătorilorŭ la împĕratulŭ a duratŭ *dece minute*. Impĕratulu *Wilhelm* ḑise, că este în cursŭ cercetarea; densulŭ se interesézá de afacere, dér admoniază pe băieșĭ ca sĕ nu facă uneltirĭ politice de partidă, mai alesŭ îi admoniază sĕ nu facă causă comună cu socialŭ-democrații. Impĕratulŭ adause, că îndată ce se se vorŭ întêmpla escese în acéstă direcțiune, *va desfășura totă puterea sa spre a-le înăbuși.* De se va face cea mai mică resistență în contra autorităților, *va da ordinŭ sĕ fiă împușcațĭ toțĭ fără milă.*

Dortmund, 15 Maiu. După scirile cele mai nouĕ, greva lucrătorilorŭ ia dimensiunĭ și mai marĭ.

CUNUNIĂ.

D-lŭ *Grigorie G. Romano* și D-șóra *Aurelia A. Lehrmann* căsĕtorițĭ. Tulcea, Aprilie 1889.

DIVERSE.

O casă care se dĕrîmă. In strada Saint-Charles la Parisŭ locuia mai de multŭ spălătorésa Boignes. Ea statea împreună cu fiica și ginerele ei într'unŭ apartamentŭ compusŭ din 3 odăi la rêndulŭ ântâiu. La unŭ césŭ de diminéța soții Borghans dormiau, când de-odată se aude o trosnitură grozavă urmată de țipete sfișiitóre. Podéla odăii se cufundase tîrîndŭ în căderea ei patulŭ, în care erau d-lŭ și d-na Borghans, precum și întregulŭ mobilierŭ, șifonierŭ cu oglindă, masă, scaune, etc., etc. La Sgomotulŭ produsŭ de acéstă întêmplare, d-na Boignes, care dormia alăturĭ, venì se vadă ce este. Dér când voi sĕ pășéscă în odaia copiilorŭ ei, cădŭ în golŭ dândŭ unŭ strigătŭ. Vecinii atuncĭ alergară și săriră în ajutorulŭ rănițilorŭ. Unŭ doctorŭ veni și constată, că d-na Boignes are picióreie frânte, d-nulŭ Borghans are o rană la capŭ și grave contusiunĭ; câtŭ despre d-na Borghans, se plângea de durerĭ interne. Se atribue accidentulŭ acesta vaporului (aburului) spălătoriei, care se afla de desubtulŭ odăii de culcare și care a făcutŭ sĕ se strice podéla încetulŭ cu încetulŭ.

Necrologŭ. Sigismundŭ Popoviciu, președinte la tribunalulŭ r. în Solnocŭ, — deputatŭ sinodalŭ gr. or. din diecesa Aradului, — deputatŭ în mai multe rêndurĭ congresualŭ din Sibiiu, — fostŭ vice-comite alŭ comitatului aradanŭ — și fostŭ deputatŭ dietalŭ, — unulŭ dintre fruntasii noștri, din colonia română din Solnocŭ — a repausatŭ în 14 Maiu a. c. încetându-șĭ viéța sa laboriosă și plină de activitate, — fiindŭ unŭ bărbatŭ inteligentŭ — și făcêndu-ne în totŭ loculŭ onóre cu împlinirea promptă a chemărei sale.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 15 Maiu st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.37	Vênd.	9.40
Argintŭ românescŭ -	„	9.32	„	9.35
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.40	„	9.43
Lire turcescĭ - - -	„	10.70	„	10.78
Imperialĭ - - - -	„	9.70	„	9.78
Galbinĭ .	„	5.55	„	5.60
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	125.—	„	126.
Discontulŭ - - - -	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 14 Maiu st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	103.30
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	97.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	142.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	117.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	113.50
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.10
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.10
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	105.10
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.10
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.10
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	101.—
Renta de hârtiă austriacă - - - -	85.85
Renta de argintŭ austriacă - - - -	86.10
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	109.95
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	144.50
Acțiunile băncei austro-ungare - -	903.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	314.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	303.—
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.64
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.41
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	57.95
Londra 10 Livressterlinge - - - -	118.65

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe şése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a aráta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriş	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiuşu	2.26			11.55
Crăciunelu	3.11			12.34
Blaşiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copşa mică	4.09			2.19
Mediaşu	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighişóra	5.45			3.59
Haşfaleu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Braşovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timişŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu accelerată	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timişu			1.45	
Braşovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apaţa	5.37		8.14	
Agostonfalva	6.07		8.36	
Homorodu	6.55		9.12	
Haşfaleu	8.36		10.24	
Sighişóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediaşu	10.37		11.47	
Copşa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blaşiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiuşu	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uiora	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirişŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Cluşiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădăşelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireşu	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rev	9.53	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulişŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Berzava		6.28	7.55
Soborşinŭ		7.25	8.42
Zamu		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăştia		11.09	11.37
Şibotu		11.39	12.—
Vinţulu de josu		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiuşu	9.54	1.16	1.26

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vinţulu de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamu	4.44	8.11	
Soborşinu	5.30	8.46	
Berzava	6.27	9.33	
Conopu	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulişu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşeni

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Haţegu	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Baniţa	11.50	6.40
Petroşeni	12.30	7.12

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşeni	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişora	9.12	9.02

Timişóra—Aradŭ

Timişora	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Nemeth-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradu	9.27	8.17

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	5.38
Sighişóra	9.16

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică	2.29	4.35
Şeica mare	3.02	5.06
Lomneşŭ	3.46	5.45
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lomneşŭ	9.45	10.50
Şeica mare	10.20	11.20
Copşa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Miraşteu	5.21	12.36	5.53
Oşorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Regninul-săs.		8.35	8.—
Oşorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Miraşteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria Piski-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.1

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.40
Ţagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistriţa	— —

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	— —
Ţagŭ-Budatelecu	9.41
Mureşu-Ludoşŭ	1.11

Notă: Numerii încuadraţĭ cu liniĭ gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.